

Sygn. akt I NKRS 173/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania R. R.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z 14 października 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 359

z udziałem T. K.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 4 października 2022 r.

uchyła zaskarżoną uchwałę – w punkcie pierwszym oraz w punkcie drugim w zakresie dotyczącym R. R., i przekazuje sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z 14 października 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa:

1. przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P.;

2. nie przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie M. J., M. K., A. K., B. M., J. N., R. R., D. T. i R. Z. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P..

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 359, zgłosili się:

- A. B. – referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w B.;
- A. M. – starszy asystent sędziego w Sądzie Apelacyjnym w R.;
- E. M. – starszy asystent sędziego w Sądzie Rejonowym w K.;
- M. J. – starszy referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w P.1;
- T. K. – radca prawny – Okręgowa Izba Radców Prawnych w R.;
- M. K. – adwokat – Okręgowa Rada Adwokacka w R.;
- A. K. – starszy asystent sędziego w Sądzie Apelacyjnym w R.;
- B. M. – radca prawny – Okręgowa Izba Radców Prawnych w R.;
- J. N. – starszy referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w R.;
- R. R. – starszy asystent sędziego w Sądzie Rejonowym w N.;
- D. T. – starszy asystent sędziego w Sądzie Rejonowym w P.;
- R. Z. – starszy referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w J..

W związku z cofnięciem zgłoszenia przez A. B., A. M. i E. M., Krajowa Rada Sądownictwa kolejno uchwałami: nr [...]1 z 8 czerwca 2021 r., nr [...]2 z 8 czerwca 2021 r. i nr [...]3 z 16 lipca 2021 r. umorzyła postępowania wszczęte w sprawie z ich zgłoszeń.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa, jej Przewodniczący wyznaczył zespół członków Rady, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Podczas posiedzenia 13 października 2021 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa, po wnikliwym zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami i ich przeanalizowaniu, omówił szczegółowo kandydatów, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. W posiedzeniu zespołu nie uczestniczyli przedstawiciele Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Krajowej Rady Radców Prawnych, z uwagi na udział w konkursie osoby wykonującej zawód adwokata i osób wykonujących zawód radcy prawnego zawiadomieni pisemnie o terminie posiedzenia.

Podczas głosowania członkowie zespołu oddali na kandydaturę:

- M. J. – 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”;
- T. K. – 3 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 0 głosów „wstrzymujących się”;
- M. K. – 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”;
- A. K. – 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”;
- B. M. – 0 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się”;
- J. N. – 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”;
- R. R. – 2 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się”;
- D. T. – 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”;
- R. Z. – 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się”.

W wyniku powyższego głosowania, zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa na jedno wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P.- T. K. oraz R. R.. W uzasadnieniu stanowiska zespół wskazał, że za rekomendowaniem tych kandydatów przemawiały w szczególności – ocenione łącznie – doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, oraz ocena ich pracy i kwalifikacji zawodowych.

Krajowa Rada Sądownictwa, rozstrzygając w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P., kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i uwzględniła uzyskane przez kandydatów: ocenę kwalifikacji, doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych oraz wyniki głosowania Kolegium Sądu Okręgowego w P.1.

W pierwszej kolejności Rada stwierdziła, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 § 1 i § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Charakteryzując sylwetkę T. K. wskazano, że urodził się on 1 stycznia 1983 r. w J.. W 2007 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie R. z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. W 2011 r. ukończył aplikację radcowską. Uchwałą Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego w 2012 r. z siedzibą w R. nr [...] z 17 września 2012 r. w sprawie ustalenia wyniku egzaminu radcowskiego uzyskał wynik pozytywny z egzaminu radcowskiego. Uchwałą Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w R. z 9 listopada 2012 r. został wpisany na listę radców prawnych, prowadzoną przez tę Radę. Pismem z 21 grudnia 2012 r. zawiadomił Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w R., że od 1 stycznia 2013 r. wykonuje zawód radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego w S. oraz w ramach stosunku pracy w Urzędzie Gminy w [...]. Od 12 września 2007 r. do 22 lutego 2008 r. odbył staż w Urzędzie Gminy w [...]. Następnie, od 25 lutego do 31 maja 2008 r. był zatrudniony w Urzędzie Gminy w [...] na stanowisku referenta prawnego; od 12 marca do 12 września 2008 r. – w Urzędzie Gminy w [...], również na stanowisku referenta prawnego; od 1 czerwca 2008 r. do 31 lipca 2015 r. – w Urzędzie Gminy w [...] na stanowisku podinspektora do spraw prawnych, od 15 września 2008 r. do 14 stycznia 2013 r. – w Urzędzie Gminy w [...] na stanowisku obsługi prawnej w ramach umowy zlecenia; od 4 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2012 r. – w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w [...] na stanowisku obsługi prawnej; a od 1 maja do 31 grudnia 2012 r. – w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w [...], także na stanowisku obsługi prawnej. Od 15 stycznia do 28 lutego 2013 r. ponownie był zatrudniony w Urzędzie Gminy w [...] na stanowisku radcy prawnego – gdzie pracuje od 1 marca 2013 r. do chwili obecnej. Od 18 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2018 r. był zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w J. na stanowisku radcy prawnego; od 4 maja 2013 r. do 31 maja 2014 r. i od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2016 r. – w Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji w J., także na stanowisku radcy prawnego; od 1

sierpnia 2015 r. do 31 marca 2019 r. – w Urzędzie Gminy w [...] na stanowisku inspektora do spraw obsługi prawnej; od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. – w Nieodpłatnym Punkcie Pomocy Prawnej w [...] na stanowisku radcy prawnego; od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r. – w Powiatowym Urzędzie Pracy w [...] na stanowisku radcy prawnego; od 14 maja 2019 r. – w Powiatowym Urzędzie Dróg w [...] na stanowisku radcy prawnego; a od 9 listopada do 31 grudnia 2020 r. – w Starostwie Powiatowym w [...], również na stanowisku radcy prawnego. Od 14 maja 2019 r. jest także zatrudniony w Powiatowym Zarządzie Dróg w [...], na stanowisku radcy prawnego. Kandydat uczestniczył w licznych szkoleniach i konferencjach.

Ocenę kwalifikacji Pana T. K. sporządziła A. K. – sędzia Sądu Okręgowego w P.1.

Po dokonaniu analizy spraw sądowych i opinii prawnych, przedstawionych przez kandydata, opiniująca doszła do wniosku, że pracę T. K. należało ocenić pozytywnie. Opiniująca uznała, że kandydat jest dobrze przygotowany do pracy orzeczniczej, posiada odpowiednią znajomość przepisów prawa, w szczególności prawa cywilnego materialnego i procedury cywilnej, a także duży zasób wiedzy z innych dziedzin prawa oraz dobrą znajomość orzecznictwa Sądu Najwyższego. W konkluzji opiniująca stwierdziła, że posiadane przez T. K. wiedza, umiejętności i doświadczenie zawodowe oraz nienaganna opinia, jaką cieszy się on w miejscu pracy, dają uzasadnione podstawy do stwierdzenia, że kandydat ten spełnia wszelkie wymogi stawiane kandydatom na stanowisko sędziego sądu rejonowego.

Charakteryzując sylwetkę R. R. wskazano, że urodził się on 7 lipca 1978 r. w S.. Od 4 czerwca do 30 września 1997 r. odbył staż w zakresie obsługi kortów tenisowych w Szkole w L.. W 2002 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] z oceną dobrą, uzyskując tytuł magistra. Od 1 października do 30 listopada 2002 r. był zatrudniony w Starostwie Powiatowym w [...] na stanowisku referenta prawno-administracyjnego. Od 3 grudnia 2002 r. do 1 października 2005 r. pracował w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w [...] na stanowisku stażysty i młodszego asystenta. Następnie został zatrudniony w Sądzie Okręgowym w T. – Ośrodku Migracyjnym Ksiąg Wieczystych w N.. Od 16 lutego 2006 r. do 31 marca 2007 r. zajmował stanowisko referenta-stażysty, a od 1

kwietnia do 30 czerwca 2007 r. – stanowisko migratora. 1 lipca 2007 r. został zatrudniony w Sądzie Rejonowym w N. na stanowisku asystenta sędziego, gdzie powierzono mu wykonywanie obowiązków służbowych w I Wydziale Cywilnym i III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich. Po odbyciu aplikacji sądowej w okręgu Sądu Okręgowego w T., we wrześniu 2008 r. złożył egzamin sędziowski z łączną oceną dobrą. Od 2 października 2009 r. do 31 grudnia 2012 r. wykonywał obowiązki służbowe jako asystent sędziego w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w N.. Od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2014 r., w związku ze zniesieniem Sądu Rejonowego w N., był zatrudniony w Sądzie Rejonowym w S.. Obowiązki służbowe wykonywał w VII Zamiejskowym Wydziale Cywilnym i IX Zamiejskowym Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w S. z siedzibą w N.. Od 1 stycznia 2015 r. ponownie został zatrudniony na stanowisku asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w N., gdzie powierzono mu wykonywanie obowiązków służbowych w I Wydziale Cywilnym i III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich. 1 kwietnia 2016 r. powierzono mu stanowisko starszego asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w N. 25 września 2017 r. został przydzielony do I Wydziału Cywilnego tego Sądu, gdzie pracuje do chwili obecnej. Kandydat uczestniczył w licznych szkoleniach i konferencjach.

Ocenę kwalifikacji Pana R. R. sporządziła Z. J. – sędzia Sądu Okręgowego w P.1.

Opiniująca wskazała, że kandydat doskonale organizuje pracę, o czym świadczy bardzo duża liczba sporządzonych projektów orzeczeń uzasadnień i zarządzeń, do 2020 r. znacząco wyższa od przeciętnej dla asystenta w Wydziale. W ocenie opiniującej analiza przedstawionych orzeczeń i ich uzasadnień dawały podstawę do stwierdzenia, że R. R. posiada wszechstronną, ugruntowaną wiedzę i doświadczenie w stosowaniu prawa materialnego i procesowego, zarówno karnego, jak i cywilnego. Opiniująca zauważyła, że kandydat stale podnosi kwalifikacje zawodowe w ramach szkoleń, organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Na podstawie okresowych ocen asystenta sędziego, opinii współpracujących z R. R. od kilku lat sędziów oraz opinii Prezes Sądu Rejonowego w N. opiniująca stwierdziła, że jest on osobą samodzielną, niezwykle pracowitą, rzetelną, prezentującą wysoki poziom kultury

osobistej, posiadającą umiejętność pracy w zespole, nienaganną w zachowaniu wobec przełożonych, sędziów oraz pracowników administracyjnych Sądu. Podsumowując, opiniująca uznała, że jakość, sprawność, terminowość i prawidłowość dokonywanych czynności, a także cechy osobiste kandydata uzasadniają stwierdzenie, że R. R. posiada wszelkie cechy i kwalifikacje do pełnienia obowiązków na stanowisku sędziego sądu rejonowego.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła także stanowisko Kolegium Sądu Okręgowego w P.1, które na posiedzeniu 8 lipca 2021 r. zaopiniowało kandydaturę:

- M. J., oddając 3 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się” (opinia pozytywna);

- T. K., oddając 4 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 2 głosy „wstrzymujące się” (opinia pozytywna);

- M. K., oddając 3 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się” (opinia pozytywna);

- A. K., oddając 3 głosy „za”, 0 głosów „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się” (opinia pozytywna);

- B. M., oddając 1 głos „za”, 0 głosów „przeciw”, 5 głosów „wstrzymujących się” (opinia pozytywna);

- J. N., oddając 1 głos „za”, 2 głosy „przeciw”, 3 głosy „wstrzymujące się” (opinia negatywna);

- R. R., oddając 5 głosów „za”, 0 głosów „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się” (opinia pozytywna);

- D. T., oddając 3 głosy „za”, 2 głosy „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący się” (opinia pozytywna);

- R. Z., oddając 0 głosów „za”, 2 głosy „przeciw”, 4 głosy „wstrzymujące się” (opinia negatywna).

Porównując wszystkie kandydatury Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że T. K. otrzymał ocenę bardzo dobrą na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz pozytywną z egzaminu radcowskiego. Trzech kontrkandydatów T. K.: M. J., A. K. oraz J. N. otrzymali również oceny bardzo dobre na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawniczych, natomiast albo uzyskali oni niższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w P.1 (M. J. i A. K.) bądź uzyskali opinię

negatywną tego gremium (J. N.). Rada podniosła, że T. K. uzyskał jeden z dwóch najwyższych wyników poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P.1, podkreślając przy tym, że R. R. otrzymał co prawda jeden głos „za” więcej, natomiast otrzymał on niższą od T. K. ocenę na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych.

Mając to na uwadze Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że jakkolwiek zespół rekomendował na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P. zarówno T. K., jak i R. R., to jednak wyżej należało ocenić przebieg ścieżki zawodowej i przygotowanie merytoryczne T. K.. Rada wskazała, że zgodnie z przedstawionymi ocenami i opiniami, wysokie kwalifikacje T. K., posiadane przez niego wiedza, umiejętności i doświadczenie zawodowe oraz nienaganna opinia w miejscu pracy dawały uzasadnione podstawy do stwierdzenia, że to właśnie ten kandydat spełnia wszelkie wymogi stawiane kandydatom na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Wobec powyższego, Rada uznała, że to T. K. jest kandydatem spełniającym kryteria wyboru – oceniane łączenie – w stopniu najwyższym spośród wszystkich kandydatów, biorących udział w tym konkursie, co uzasadniało przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o jego powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P..

Mając to na uwadze, w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 14 października 2021 r., na:

- M. J. oddano 4 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 17 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 21 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- T. K. oddano 16 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 21 osób), w rezultacie czego uzyskał wymaganą bezwzględną większość głosów;

- M. K. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 21 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- A. K. oddano 6 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 15 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 21 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- B. M. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 21 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- J. N. oddano 8 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 15 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 23 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- R. R. oddano 10 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 12 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 22 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- D. T. oddano 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 20 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 23 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- R. Z. oddano 4 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 23 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Mając na uwadze wynik głosowania, Rada podjęła uchwałę o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P., nie przedstawiając Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie żadnego z pozostałych kandydatów.

Odwołanie od przedmiotowej uchwały wniósł R. R. (dalej także: „skarżący”), zaskarżając ją w punkcie pierwszym w całości oraz w punkcie drugim w części, w której Krajowa Rada Sądownictwa nie przedstawiła wniosku o powołanie go do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Przeworsku, i zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP w zw. z art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny kandydata na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości

społecznej, podjęcie uchwały sprzecznej z podstawowymi zasadami prawnymi na skutek zaniechania zastosowania jednolitych i obiektywnych kryteriów, pozwalających na stwierdzenie zachowania minimalnego standardu równego dostępu do służby publicznej oraz równego traktowania, w wyniku czego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiono wniosek o powołanie T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P., w miejsce skarżącego;

II. naruszenie przepisów procedury konkursowej, tj. :

1. art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 33 ust. 1 oraz art. 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – poprzez brak rozpatrzenia kandydatury skarżącego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i w konsekwencji podjęcie uchwały dowolnej w stopniu rażącym i sprzecznej z dostępnym Krajowej Radzie Sądownictwa materiałem dowodowym w oparciu o obiektywne kryteria i właściwie sporządzane opinie;

2. art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w zw. z art. 35 ust. 1-3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – poprzez: dokonanie oceny kandydatury skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów sprawy udostępnionych Krajowej Radzie Sądownictwa oraz dokonanie tej oceny w sposób dowolny i niezgodnie ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącego, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów, a więc oceną dowolną; nierozpoznanie zgłoszonych kandydatur w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich kryteria oceny kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie; brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe, a także niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur; wybiórcze stosowanie kryteriów oceny kandydatów (m.in. pominięcie niedostatecznej oceny T. K. z egzaminu radcowskiego – co według uchwały Krajowej Rady Sądownictwa należy oceniać wyżej niż uzyskaną przez skarżącego ocenę dobrą z egzaminu sędziowskiego, której w ogóle nie wzięto pod uwagę); pominięcie przy wyborze kandydata najwyższego wyniku poparcia na Kolegium Sądu Okręgowego w P.1 oraz lakoniczne uzasadnianie kryteriów wyboru

kandydata (m.in. odnośnie doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa) – co skutkowało nieprzedstawieniem w uchwale Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącego R. R., a przedstawieniem T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P.;

3. naruszenie art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatury skarżącego i pozostałych kandydatur w sposób uniemożliwiający poznanie motywów podjęcia uchwały, co wyklucza odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że kandydatura skarżącego nie zasługuje na przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wraz z wnioskiem o przedstawienie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w P.

Wobec powyższego, R. R. wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Krajowa Rada Sądownictwa nie wniosła odpowiedzi na wniesione przez R. R. odwołanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 269; dalej: „u.KRS”) uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem.

W orzecznictwie za utrwalony należy uznać pogląd, że kognicja Sądu Najwyższego nie obejmuje badania merytorycznej trafności wyboru dokonanego przez Krajową Radę Sądownictwa, zaś zasadność stanowiska Rady nie podlega kontroli Sądu Najwyższego, chyba że stanowisko to przekracza dopuszczalne granice swobodnego uznania (por. m.in.: wyroki Sądu Najwyższego: z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 9/11; z 14 kwietnia 2016 r., III KRS 8/16; z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; 2 grudnia 2020 r., I NO 132/20). Sąd Najwyższy sprawdza zatem –

w granicach odwołania – czy nie doszło do naruszenia przepisów postępowania lub przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie.

Stosownie do art. 33 ust. 1 u.KRS w sprawach indywidualnych Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Artykuł 42 ust. 1 u.KRS przewiduje, że uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia.

Zgodnie z art. 35 ust. 2 u.KRS przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia:

1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia;

2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.

Choć Krajowa Rada Sądownictwa, podejmując zaskarżoną uchwałę, formalnie powołała się na wszystkie wskazane powyżej kryteria, to z jej uzasadnienia wynika, że decydujące znaczenie przypisano czynnikowi niewymienionemu w powołanym przepisie – tj. kryterium oceny uzyskanej na dyplomie ukończenia studiów magisterskich.

W analizowanym przypadku Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że znamiona decydujące o wyższości kandydatury T. K. nad kandydaturą R. R. nosi kryterium oceny, jaką otrzymali oni na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wskazano, że „Pan T. K. uzyskał jeden z dwóch najwyższych wyników poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P.1. Jedynie Pan R. R. otrzymał o jeden głos >>za<< więcej, natomiast otrzymał on niższą od Pana T. K. ocenę na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych.”. Rada nie wyjaśniła, w jaki sposób okoliczność ta miałaby przekładać się na doświadczenie zawodowe T. K. i czynić je bardziej wartościowym niż doświadczenie posiadane przez R. R.. Nie wiadomo także, w jaki sposób uzyskanie przez T. K. lepszej oceny na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych miałoby uzasadniać pominięcie faktu uzyskania przez R. R. wyższego

poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P.1. Obrane kryterium ma tym bardziej marginalne znaczenie, że omawiani kandydaci ukończyli wyższe studia prawnicze odpowiednio w 2002 r. (R. R.) i 2007 r. (T. K.). Jednocześnie nie ulega wątpliwości, że doświadczenie w wykonywaniu zawodu prawniczego uzyskiwane jest dopiero po ukończeniu wyższych studiów prawniczych – skoro posiadanie takiego wykształcenia jest wymogiem koniecznym do praktykowania każdego bez wyjątku zawodu prawniczego.

W świetle powyższych argumentów kryterium oceny na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych nie może pełnić decydującej roli przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziowskie. Przedmiotowa okoliczność nie wpływa bowiem ani na ocenę kwalifikacji (która jest sporządzana oddzielnie dla każdego kandydata na potrzeby konkretnego postępowania nominacyjnego), ani na doświadczenie zawodowe kandydata (które, jak już wskazano powyżej, w przypadku zawodów prawniczych może być nabywane dopiero po ukończeniu magisterskich), ani tym bardziej na poparcie, jakim dany kandydat cieszy się w środowisku sędziowskim.

Jednocześnie należy zauważyć, że Krajowa Rada Sądownictwa z góry obrała jako „wzorzec” w analizowanym postępowaniu nominacyjnym kandydaturę T.K.. Kandydatura ta stała się odnośnikiem, do którego porównywani byli wszyscy inni kandydaci – nie tylko skarżący. Najlepiej obrazuje to następujący fragment uzasadnienia zaskarżonej uchwały: „Pan T. K. otrzymał ocenę bardzo dobrą na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz pozytywną z egzaminu radcowskiego. Trzech kontrkandydatów Pana T. K.: Pani M. J., Pani A. K. oraz Pan J. N. otrzymali również oceny bardzo dobre na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawniczych, natomiast albo uzyskali oni niższe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w P.1 (Pani M. J. i Pani A. K.) bądź uzyskali ocenę negatywną tego gremium (Pan J. N.). Pan T. K. uzyskał jeden z dwóch najwyższych wyników poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P.1. Jedynie Pan R. R. otrzymał o jeden głos >>za<< więcej, natomiast otrzymał on niższą od Pana T. K. ocenę na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych.”. Taki sposób sformułowania uzasadnienia zaskarżonej uchwały budzi wątpliwości co do obiektywizmu oceny Rady – tym bardziej, że nie przedstawiono szerszej argumentacji dotyczącej

indywidualnie kandydatury T. K. i świadczącej o jej wyższości nad pozostałymi kandydaturami. W tym zakresie Krajowa Rada Sądownictwa ograniczyła się do ogólnego stwierdzenia, że „o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Pana T. K. zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności bogate i zróżnicowane doświadczenie zawodowe, zdobyte podczas wykonywania zawodu radcy prawnego, wnioski płynące z oceny jego pracy i kwalifikacji zawodowych, bardzo dobre opinie służbowe, potwierdzające rzetelną praktykę zawodową oraz umiejętności predestynujące do pełnienia urzędu sędziego sądu rejonowego, poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w P.1, a także doskonalenie zawodowe przez udział w licznych szkoleniach i konferencjach” – tym razem nie porównując ani treści oceny kwalifikacji ani opinii służbowych tego kandydata z pozostałymi uczestnikami postępowania nominacyjnego. Rada zaniechała także zastosowania do pozostałych kandydatów innych kryteriów, które, jak wynika z przytoczonego fragmentu uzasadnienia zaskarżonej uchwały, uznała za decydujące: kryterium zróżnicowania doświadczenia zawodowego oraz kryterium doskonalenia zawodowego. W odniesieniu do pozostałych uczestników postępowania nominacyjnego te czynniki zostały po prostu pominięte.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że Krajowa Rada Sądownictwa, podejmując zaskarżoną uchwałę, zastosowała niejednolite kryteria oceny kandydatów – nie tylko w sposób nieuprawniony przydając decydujące znaczenie kryterium oceny uzyskanej na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych, ale także pomijając kwestię uzyskania przez skarżącego wyższego poparcia Kolegium Sądu Okręgowego w P.1. Rada nie wyjaśniła przyczyn pominięcia tej okoliczności (a jak już była o tym mowa powyżej, nie mogło to być spowodowane faktem uzyskania przez R. R. niższej oceny na dyplomie ukończenia wyższych studiów prawniczych), podobnie jak nie wytłumaczyła, w jaki sposób wyróżnia się ocena kwalifikacji T. K., w szczególności biorąc pod uwagę fakt, że inni kandydaci – w tym skarżący – także uzyskali pozytywną ocenę swoich kwalifikacji. Z treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika również, że niektóre z czynników, mających w ocenie Rady decydujące znaczenia dla przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej wniosku o powołanie T. K., nie zostały zbadane w odniesieniu do pozostałych kandydatów, w tym skarżącego – chodzi tu o

zróżnicowanie posiadanego doświadczenia zawodowego oraz doskonalenie zawodowe, które zostały wyróżnione jako kryteria wyboru tylko w przypadku kandydatury T. K..

Tymczasem z uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa powinno w sposób przejrzysty wynikać przede wszystkim, w jakim stopniu kandydaci spełniają różnicujące ich kryteria, i z jakiego względu różnice te zostały wzięte pod uwagę bądź pominięte w ich ocenie. W analizowanym przypadku brak wyjaśnienia tej okoliczności świadczy o dowolności dokonanej przez Krajową Radę Sądownictwa oceny – nie sposób bowiem stwierdzić, że wskazane powyżej kryteria zostały zastosowane w sposób jednolity w stosunku do wszystkich kandydatów analizowanego postępowania nominacyjnego.

Mając na uwadze całokształt przedstawionych powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS, orzekł jak w sentencji wyroku.

[as]